

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Bodegraven

13/12/2018
jaargang 97

Als ds. A. Bac uit Bodegraven in 1997 bij zijn 25-jarig ambtsjubileum op zijn leven terugblijkt, vertelt hij daarbij ook iets over zijn afkomst: 'Ik mag wel zeggen dat ik opgevoed ben in een gezin en met een familie waarin velen de vreze des Heeren deelachtig waren en zijn. Als vader of moeder jarig was, werd er 's avonds tot een uur of negen gesproken over de boerderij en het land. Daarna veranderden

de gesprekken. Dan vroeg de een aan de ander: 'Wat zijn nu de laatste ontmoetingen met de Heere?' Vader gaf ons mee, dat we eerbied moesten hebben voor de ambtsdragers. Je hoefde bij hem echt niet aan te komen met opmerkingen zoals: 'Die ouderling bidt te lang of die leest niet goed.' Dan zei mijn vader: 'De Heere heeft hem in het ambt gesteld en daar heb je eerbied voor te hebben.'

nr

11

Zijn rust zal heerlijk zijn

‘De rust is elders’. Deze uitdrukking is van Marnix van Sint Aldegonde. Wij zoeken veelal rust in onze leefomstandigheden. Maar tevergeefs. De ware rust is alleen bij Christus te vinden. Hij is de grote Rustaanbrenger. Van Zijn komst in deze wereld heeft Jesaja profeteerd.

...en Zijn rust zal heerlijk zijn.

Jesaja 11:10

In Jesaja 11:1 lezen we: ‘Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isaï. De vervulling van Gods belofte leek onmogelijk, maar de Heere staat er voor in. Ook voor de toezegging dat Hij staan zal als een Banier der volken (vers 10). Dit is, zeggen de kanttekenaren: ‘tot Welke zij zullen vergaderen en samenkomen in eenheid van het geloof de volken van de ganse aardbodem’. Zij zullen in en door Christus gezegend worden. Christus zal hoog worden opgeheven. De volken zullen Hem zien. Zij zullen zich om deze Banier groeperen, allen die tot de kennis der waarheid komen. Door de verbreiding van het Evangelie zal deze toezegging in vervulling gaan.

Alle werk prijsgeven

De evangeliedienst trekt diepe sporen. Het is bij deze Koning en onder Zijn Banier altijd verliezen om behouden te worden. Het is verloren gaan om gered te worden.

Het is een prijsgeven van alle werk, hetzij vroom of onvroom. Al wat groot is in eigen oog moet vallen. Zondaren worden op hun plaats gezet en gebracht tot waar berouw en eerlijke schuldbelijdenis. Het doet hen vragen, staat er in vers 10. Dat wil zeggen: de prediking van het Evangelie met lust aanhoren. En daaruit Christus leren kennen, leren dienen en daaruit het eeuwige leven verkrijgen.

Dit vragen houdt in het vluchten tot de Banier en het afsmecken

ds. H. Paul,
Moerkapelle

van Gods genade. Daardoor wordt geleerd de hoop op God te stellen, zich gewillig aan Hem te onderwerpen, zich onder Zijn vaandel te scharen om de goede strijd te strijden tegen satan, de wereld en de zonde. Om de smaadheid van de wereld van Christus meerdere rijkdom te achten dan de schatten van Egypte. Zij zullen zich voegen onder deze overste Leidsman van het geloof.

Zo wordt de rust gevonden waarvan de profeet in onze tekst spreekt. Letterlijk staat er: ‘Zijn rustplaats is heerlijk’. Dat ziet allereerst op de rust die Christus verkregen heeft. Hij zit na Zijn volbrachte werk aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij bezit alle macht in de hemel en op aarde. Hij heeft daar Zijn heerlijke residentie. Maar dat is niet de enige plaats waar Hij heerst als Koning. ‘Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion de berg van Mijn heiligheid’.

Rusteloos blijft Zijn werk zich voorwaarts spoeden onder de stuwkracht van de Heilige Geest tot op de dag van Zijn wederkomst. Dan zal er een nieuwe hemel zijn en een nieuwe aarde waar storeloze vrede en rust zullen zijn. Tot zolang zal Zijn Banier blijven staan. Die kan nooit neergehaald worden.

Heeft u zich door genade al leren scharen onder die Banier? U wordt er vandaag nog toe genodigd. Er is ook nog plaats onder die Banier. Want die Koning zal een volk hebben. De apostel van het Nieuwe Verbond heeft daarvan gesproken als hij schrijft: ‘Op Welke ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest’.

Zijn volbrachte werk

Dat begint altijd weer persoonlijk en in het hart. Van nature is dat boos en schuldig, een bron van zonde en ongerechtigheid. De strijd die Koning Jezus voert, is de verovering van dat hart om het verzet en de natuurlijke vijandschap op te ruimen en het te vernieuwen. Om het tot Zijn woning te maken door Zijn heerschappij er in te vestigen. Om daar rust aan te brengen in Hem en in Zijn volbrachte werk. Daardoor zullen Joden en heidenen delen in die rust: de Joden vermoeid van hun werken vanuit een verbroken werkverbond. Maar die leerden vragen naar de Banier der volken. De heidenen met de onrust die er in hun leven is, vanwege de godsdienst

In dit nummer

5 Commentaar:
Kerkplanters en
pioniersplaatsen

9 Lessen van Ezra
en Nehemia [1]

20 Plastische
uitdrukkingen

- 2 Zijn rust zal heerlijk zijn
- 3 De zesde bede in het Gebed des Heeren [49]
- 4 God met ons
- 6 De Engel des HEEREN [4]
- 7 Dichterbij Dordt [46]
- 8 ‘Mijn kennis is als de schemering’
- 10 Boekennieuws
- 11 Jeugdtribune
- 12 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

die geen vrede geeft. Maar die tot hun verwondering mogen horen dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren is.

Wij zijn rustzoekers. Maar waar is de ware rust te vinden? Velen stellen zich gerust op verkeerde gronden. Ze menen dat God alleen liefde is en daarom de zonde wel door de vingers zal zien. Ze zijn toch niet zo'n zondaar en hebben altijd netjes geleefd. Anderen rusten op hun gedoopt zijn en daarmee op hun in het verbond zijn. Daardoor zal de zaligheid hun niet ontgaan. Maar hun rust mist alle grond.

Heilige onrust

De ware rust wordt gevonden in die weg dat een heilige onrust ons vervult. De Heere maakt ze onrustig over hun zonden. Ze ontvangen geestelijke ogen waarmee ze omhoog en naar binnen zien, waardoor ze voelen de afstand tussen de heilige God en hun ziel. Ze moeten Hem missen, maar ze kunnen Hem niet missen. Het maakt hen bedroefd over de zonde, maar doet hen ook smeken om Zijn genade. 'Als mijn ziel aan God gedacht, loosde ik niet dan klacht op klacht.'

De zonde moet worden betaald en de schuld weggenomen. En dat terwijl ze de boosheid van het hart waarnemen. Van hun kant is dat onmogelijk. Op Gods tijd opent Hij het Woord van het Evangelie, dat Christus tot inhoud heeft. Zo leidt de Heere die vermoeden en belasten langs een diepere weg van ontdekking tot de kennis van Christus, de Rustaanbrenger. Hij voert hen naar Bethlehems stal en opent hun ogen voor Hem, Die een volkomen Zaligmaker is. Zo geeft Hij rust in de veroordeling door de wet; in de aanklachten van satan, in de verdrukking in deze wereld.

Die rust is heerlijk. De ervaring hiervan doet de laagste plaats innemen, in aanbidding en verwondering. We mogen ook lezen: 'De rust zal Hem tot eer zijn'. Het stemt tot blijdschap Hem alle eer te geven: 'Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen!'

Als het begin van deze rust al zo heerlijk is, wat zal dan de eeuwige rust schenken? Daarom, laat u vermanen satans standaard te ontvluchten en u te scharen onder deze Banier. Dat is bij de Heere mogelijk.

Thomas Watson

De zesde bede in het Gebed des Heeren [49]

'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.'

B. 'VERLOS ONS VAN DEN BOZE'

Er ligt in deze bede meer dan er in woorden wordt uitgedrukt. De zaak die wordt uitgedrukt, is dat we bewaard mogen worden voor het kwade. De zaak die hier verder bedoeld wordt, is dat wij vorderingen mogen maken in godsvrucht.

'Dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzaken' (dat is: verlost te worden van het kwade); dat wij 'matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden' (dat is: de voortgang in godsvrucht) (Titus 2:12).

1. Als wij bidden: 'Verlos ons van den boze', vragen wij of wij in het algemeen verlost mogen worden van het kwaad van de zonde. Niet dat wij bidden dat wij onmiddellijk van de aanwezigheid en van de inwonende zonde verlost worden, want dat kan niet in dit leven. Wij kunnen deze adder niet van ons afschudden. Maar wij bidden of de Heere ons meer en meer wil verlossen van de macht en van de praktijk van de zonde, van de schandelijke daden der zonde, die een blaam werpen op het Evangelie.

De zonde is het dodelijke kwaad waartegen wij bidden. Met welk penseel zal ik het mismaakte gezicht van de zonde afschilderen? De duivel zal gewoonlijk de zonde benoemen met de naam van 'deugd'. Het is niet moeilijk fraaie kleuren op een zwart gezicht aan te brengen.

Ik zal proberen u te laten zien wat voor geweldig monster de zonde is, en dat er alle reden is om te bidden: 'Verlos ons van den boze.'

De zonde is, zoals de apostel zegt, bovenmate zondigend (Rom. 7:13). De zonde is je reinste extract van het kwaad. Ze wordt 'een ban' genoemd in Jozua 7:13. Dat de zonde het meest verfoeilijke kwaad is, blijkt op verschillende manieren.

- 1e. Beschouw de zonde in haar oorsprong.
- 2e. Beschouw de zonde in haar natuur.
- 3e. Beschouw de zonde, zoals ze door hen die God vrezen, wordt beoordeeld.
- 4e. Beschouw de zonde in vergelijking met andere zaken.
- 5e. Beschouw hoe de zonde alleen genezen kan worden.
- 6e. Beschouw de zonde in haar verschrikkelijke gevolgen.

Als u dit alles zult beschouwd hebben, zult u begrijpen wat voor afschuwelijk kwaad de zonde is en dat wij alle reden hebben om te bidden: 'Verlos ons van de boze.'

(wordt vervolgd)

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

God met ons

*‘En gij zult Zijn Naam heten Immanuël;
hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons’*

Matthéüs 1:23b

*Er gaapte een diepe
kloof tussen ons en
de levende God.*

Dit Schriftwoord is genomen uit een droom. Een openbaringsdroom, waarin God aan Jozef te kennen gaf dat hij haar niet mocht verlaten. Een geheimenis wordt hem onthuld dat Maria zwanger was uit de Heilige Geest.

ds. I. Kievit
(1887-1954)

Kerstfeest is een wonder. De ontvanging door de Heilige Geest is een aanstoot voor het verstand en behoort toch tot het Christus-geheim. Jozef, die wist dat niet hij de vader van het kind kon zijn, is gerust gesteld. Hij gelooft dat het te verwachten Kindeke het Kind van het wonder is. In de droom werd hij ervan verzekerd dat dit vervulling was van de profetie.

Dit alles is geschied, zo heet het, opdat vervuld zou worden hetgeen van de Heere gesproken is door de profeet: Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren en gij zult Zijn Naam Immanuël heten, hetwelk is overgezet zijnde: God met ons. Deze Naam ontsluit het geheim van de verlossing. U kunt ook zeggen: Hij besluit dit geheim. Immanuël, dat is: God-met-ons.

Treuren over de kloof

Er gaapte een diepe kloof tussen ons en de levende God. Wij konden tot God niet naderen door de zonde die ons van Hem

scheidt. Treurt u dáár reeds over? Kent u het diepe leed over uw schuld en gemis van gemeenschap met God? Dit is noodzakelijk zult u ooit de blijdschap kennen van de komst van de Zoon van God in het vlees. De mens kon geen weg banen naar God toe, en... wilde dit ook niet. Maar God, bij Wie geen ding onmogelijk is, baande een weg tot de mens. God komt bij de mens in de Zoon, Die onze natuur aannam en vlees is geworden. God in de kribbe... God en mens tegelijk en wij bepeinen het wonder van Gods oneindige liefde. Van oude tijden af was van die komst getuigd door de profeten. En Hij is gekomen, neergelegd in de kribbe. Diepe vernedering was Zijn deel van de geboorte af. Doch iets veel ergers trof Hem. Hij is geworden onder de wet, Hij is vloekdrager van kribbe tot kruis. God, daar is de majesteit, God-met-ons, daar is de genade. God, daarin is de heerlijkheid. God-met-ons, daar is de zaligheid.

Hoe nauw werd God verbonden met onze natuur in dit Kindeke in de kribbe! Het

Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. De Algenoegzame verenigt Zich met het afhankelijke en geschapene. Waarom? Opdat Hij Zondedragers zou kunnen zijn.

Het heil des Heeren

In deze Naam is verankerd het heil des Heeren, de gemeenschap met onze natuur. Daarom kon Hij Zich noemen: de Weg, de Waarheid en het Leven. De door schuldbesef getroffen en verslagen zondaar kan hier terecht.

Nooit en nergens kan God met ons zijn, voor ons, noch bij ons, dan in Jezus, de Middelaar. De Naam Immanuël drukt de ganse geschiedenis van de verlossing uit. God daalt af tot de mens en de mens keert weer tot God. De val van de mens is een ontstellende realiteit. De verlossing een ondoorgrondelijk wonder van genade. Jezus is beide met God en de mens één. Zó verschijnt Hij in deze wereld en staat Hij in het gericht. Hij moet God en mens verzoenen, in Zijn lijdens- en stervensgang. Geen omgang met God dan door Hem als Offerlam. De weg van Zijn bloed voert tot God, doet ons kennen de wondere verzoening door het geloof.

Wat al drukte wordt gemaakt van Kerst, belediging van Jezus. Maar waar zijn ze die hongeren naar Zijn gerechtigheid en leven, die dorsten naar God, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen? Immanuël zal Zijn Naam zijn. God-met-ons. Hoe kan dit zijn? Omdat Hij, God-met-ons is, doordat de Zoon van God, Zelf waarachtig God, onze natuur aannam en mens werd. Nooit heeft Hij die band losgemaakt, zelfs niet in het graf. Zijn Godheid bleef verenigd met Zijn mensheid. Zó kon Hij Zaligmaker zijn. Kerstfeest vindt ons in de gescheidenheid van God, in de versmaadheid van de dood. Wij moeten met Hem verenigd worden door het geloof, in Hem ingeplant worden als een rank in de wijnstok en vernieuwd naar Zijn evenbeeld. In deze Immanuël hebben Gods kinderen gemeenschap met God.

Uitziend verlangen

Immanuël! Daarin worden alle dingen mogelijk. Maar buiten Hem is de dood. Wie niet eet het vlees van de Zoon des mensen en wie niet drinkt Zijn bloed die heeft geen leven in zich blijvend.

Voelt u waar het om gaat met Kerstfeest? Advent spreekt ons van het uitziend verlangen. Kerstfeest spreekt ons van de vervulling in Jezus, Wiens Naam Zaligmaker beduidt.

Kerkplanters en pioniersplaatsen

Terwijl op grote schaal kerkgebouwen worden verkocht en afgebroken, worden er ook allerlei pogingen ondernomen om nieuwe gemeenten te stichten. Kerkplanters beijveren zich om met deze pioniersplaatsen nieuwe groepen mensen te bereiken. Mensen die nooit kerkelijk zijn geweest of allang met de kerk gebroken hebben.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Daarbij is natuurlijk wel van groot belang waarmee men die mensen wil bereiken. Is er sprake van een voluit Bijbelse boodschap? Dr. Sake Stoppels, die hier een aantal jaren geleden onderzoek naar deed, moest constateren dat in veel gevallen het thema van de verzoening tussen God en mens niet meer centraal staat of zelfs niet meer aan de orde komt. Veeleer gaat het om hulpverlening, om herstel van menselijke verhoudingen en om vragen van zingeving. Die zaken zijn op zich niet verkeerd, maar is dat nu de essentie van waar het in de kerk om moet gaan? Eind november nam Stoppels afscheid van zijn werk aan de VU en kwam dit thema opnieuw aan de orde. Vroeger ging het in missionaire projecten om de boodschap van zonde en genade, om eeuwig wel of wee. Maar met zo'n 'massieve theologie' die met zulke grote woorden spreekt, kunnen velen tegenwoordig niet meer uit de voeten. Dat geldt voor de Protestantse Kerk in Nederland, maar deze verkeerde tendensen werken helaas ook door in de

brede gereformeerde gezindte en in evangelische kring.

Geen Godsbesef meer

Nu is het ook niet eenvoudig om in deze tijd aan te komen met de boodschap van de Bijbel. Dat was het nooit en zal het nooit zijn. Het hart van een mens is van nature afkerig van de bedreigingen van de wet en de nodigheden van het Evangelie. Of we nu binnen of buiten de kerk leven, maakt geen verschil. In ons sterk gesecculariseerde land lijkt het echter wel of elk religieus besef van zonde en schuld, van dood en eeuwigheid verdwenen is. Velen leven zonder enig Godsbesef. Hooguit gelooft men dat er toch wel 'iets' moet zijn. En een God Die in de huidige tijd geloofwaardig wil zijn, moet in ieder geval een vriendelijke God zijn, een God van liefde, geen God Die allemaal regels stelt die de menselijke vrijheid inperken. Daarmee vergeleken is er in Afrika of Latijns Amerika toch veel meer religieus

besef. In het verleden was dat er ook in Europa. Dat geeft meer aanknopingspunten voor een gesprek over God en Zijn dienst, al geldt ook dan het Bijbelwoord dat er niemand is die God zoekt (Rom. 3:11).

Andere invulling

In de tijd van de Reformatie worstelden veel mensen met hun schuld voor God. Dat is nu niet meer aan de orde. Voor kerkplanter Gert-Jan Roest, destijds verbonden aan de christelijke gereformeerde zendingsgemeente Via Nova in Amsterdam, was dat een reden om in zijn proefschrift te pleiten voor een heel andere invulling en verwoording van de klassieke verzoeningsleer.

De gedachte dat het bloed van Christus reinigt van alle zonden, roept bij moderne mensen alleen maar afkeer en weerstand op, zo beklemtoonde hij. Met zo'n God wil men niet te maken hebben. Met zo'n boodschap kun je tegenwoordig bij je missionaire werk niet meer aankomen.

Het zal duidelijk zijn dat hier het hart van het Evangelie in het geding is. Meer nog dan ten tijde van de Reformatie of in het conflict met de Remonstranten. Schuld en zonde zijn fundamentele Bijbelse begrippen. Christus moest lijden en sterven om voor Zijn Kerk een eeuwige verzoening aan te brengen.

Door de onweerstaanbare werking van Gods Geest gaat een aan zijn hemelhoge schuld ontdekte zondaar, die weet van Gods rechtvaardig oordeel, met de Heidelbergse Catechismus (vraag 12) vragen: 'Is er enig middel waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?'

Hemel en hel

Het hoeft ons niet te verbazen dat dr. Roest niet meer weten wil van hetgeen de Bijbel en vooral ook Christus Zelf ons leert over hemel en hel. Hij geeft daar een heel andere invulling aan. Zonde, schuld, verzoening en oordeel hangen immers nauw met elkaar samen.

Allerlei berichten die we tegenkomen over pioniersplekken en kerkplantingsactiviteiten lijken op het eerste gezicht misschien wel positief. Zeker in deze tijd van kerkverlating. Bij nader inzien gaat het echter niet zelden om missionaire activiteiten waarbij de verzoening tussen God en mens niet meer centraal staat. En als dat nog wel het geval is, gaat men veelal uit van de theologie van de algemene verzoening, waarbij Gods liefde het uitgangspunt vormt en de breuk op het lichtst wordt genezen (Jer. 6:14). Helaas is dat zo.

Velen leven zonder enig Godsbesef.

De Engel des HEEREN [4]

Israëls Leidsman

De Engel des HEEREN ging voor het aangezicht van de kinderen Israëls om hen te leiden en te behoeden (Ex. 23:20). 'Hij vond hem', zong Mozes, 'in een land der woestijn, en in een woeste, huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als Zijn oogappel' (Deut. 32:10).

ds. C. Hogchem,
Genemuiden

Drie dagen na de uittocht uit Egypte legerde het volk Israël te Etham. Voor hen lag de woestijn. Een woest en onherbergzaam oord, waar de zon stooft en de hitte trilt. Liep de weg naar het beloofde land door die huilende wildernis? Maar vooruit, het was maar voor een dag of tien en dan zouden ze bij Kanaän zijn... Ze moesten ook niet op zichzelf en de woestijn zien, maar van alles afzien en hun vertrouwen op de Heere alleen stellen. Ja, opzien naar de vuur- en wolkkolom, het zichtbare teken van de engel des HEEREN.

Tot schaduw en tot licht

De wolk was onderaan breed en laag, maar rees hoog op als een steeds smaller wordende zuil. Hij wordt de wolkkolom genoemd. Zich uitbreidend tot een dekseel over het volk zodat het in de schaduw voortging, beschut tegen de brandende zon (Ps. 105:39). Het vurige licht in de wolk was overdag nauwelijks te zien, maar des te meer in de nacht. Dan scheen de wolkkolom als een helder licht dat het volk de weg wees, als een lamp voor hun voet. 'En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op de weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht' (Ex. 13:21, 22; Ex. 40:38).

*God breidd' een wolk uit, om Zijn scharen
Bij dag te hoeden voor gevaren;
Hij gaf hun door Zijn hoog bestuur
Des nachts ten licht een wondervuur.*

(Ps. 105:21)

Het volk hoefde dus niet bang te zijn dat het door de duisternis overvallen zou worden of dat het in de woestijn zou verdwalen. En het tempo waarin de vuur- en wolkkolom hen voorging, was langzaam, zelfs traag. Hun Leidsman wist wel dat er onder hen veel ouden, zwakken en kleine kinderen waren. Alsook talloze ossen en ezels en vele kudden van schapen en geiten. Op Zijn gemak voegde de Engel Zich naar de gang van het volk - zachtkens en zoetkens (vergelijk Gen. 33:14). Hij leidde hen van stap tot stap. En legerde hen op de tijd en de plaats door Hem bepaald. Dán stond de kolom stil. Mozes heeft het volk er na veertig jaar nadrukkelijk aan herinnerd (opdat zij de daden des HEEREN zouden gedenken): 'Die voor uw aangezicht op den weg wandelde, om voor u de plaats uit te zien waar gij zoudt legeren; des nachts in het vuur, opdat Hij u den weg wees waarin gij zoudt gaan, en des daags in de wolk' (Deut. 1:33).

Trouwelijk geleid

Vaak heeft het volk gemurmureerd en telkens weer de Heere getergd. Een sa-

menvatting daarvan lezen we in Psalm 95: 'Veertig jaar heb ik verdriet gehad aan dit geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart; en zij kennen Mijn wegen niet.'

Toch, in al die woestijnjaren is het nooit gebeurd, ook niet maar één dag of uur of ogenblik, dat de kolom van hen werd weggenomen - nooit is de Engel des HEEREN van het volk geweken. Hij verzadigde hen aldoor met hemels brood en veranderde voor hen een steenrots in een waterfontein. Hij wees hen de weg waar geen weg was en verlost hen keer op keer uit allerlei nood. Zij waren zwak, maar Hij droeg hen. Zij zondigden en hadden het duizendmaal verdiend dat Hij hen aan zichzelf overgaf, maar altijd heeft Hij hen trouwelijk geleid (Ex. 13:22, Ps. 78:52). Hoewel wraak doende over hun daden, is Hij hun een vergevend God geweest (Ps. 99:8). De Engel van Gods aangezicht heeft hen behouden (Jes. 63:9). Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk?

Zichtbare prediking - twee naturen

De wolkkolom was een teken van de majesteit en tegenwoordigheid van Gods Zoon, de Engel des HEEREN. Het vurige licht in de wolk wees naar Zijn ware Godheid. En de wolk die deze machtige gloed omgaf, wees naar de menselijke natuur die Hij zou aannemen. Het vurig licht en de wolk waren één.

Het was een zichtbare prediking, een voorspel van Zijn inwoning in het vlees. Gods Zoon zou de menselijke natuur aannemen uit een maagd. De Engel des HEEREN is immers Dezelfde die eenmaal door Maria in de kribbe werd gelegd. In Jezus woont al de volheid der Godheid lichamelijk (Kol. 2:9) - twee naturen in enigheid des Persoons. Maar in diepe vernedering was Zijn Goddelijke heerlijkheid verborgen achter Zijn menselijke natuur. Zoals de zon achter de wolken schuil gaat, zoals eens het vurige licht in de wolkkolom bedekt was door de wolk.

Als een Man - Zijn gewilligheid

Vóór Zijn menswording heeft de Engel des HEEREN Zich dikwijls in een mannenge-daante vertoond. Aan Abraham, Gideon, Jozua en Jakob. Maar ook in gezichten die de profeten Daniël, Ezechiël en Zacharia ontvingen: een Man met linnen bekleed of rijdend op een rood paard of Die tussen de mirten stond.

Zeker, deze Man was Gods Zoon, maar niet waarachtig mens - niet van Adams geslacht, niet vlees van ons vlees. Met het lichaam waarin deze Man verscheen, kon Hij geen Man van smarten zijn. God eist immers dat de mens die gezondigd heeft óók voor de zonde moet betalen.

Maar om te tonen hoe gewillig Hij was de ware menselijke natuur aan te nemen, daarom:

- verscheen Gods Zoon vaak in een mannenlichaam;
- kwam níet een geschapen engel om de geboorte van Izak aan te kondigen, maar Hijzelf; wetend dat Abraham en Izak zijn voorvaderen zouden zijn voor zoveel het vlees aangaat;
- heeft de Engel des HEEREN ook Zélf de geboorte van Simson aangekondigd, die een type van Hem, de beloofde Messias, zou zijn.

Met vurig verlangen heeft de oudtestamentische Kerk uitgezien naar de komst van de Messias. Sterker was echter het

verlangen van Christus om te komen, om de wil van Zijn Vader te doen, om Zijn leven te stellen voor Zijn schapen.

O, onnaspeurlijke liefde van Gods Zoon, de Engel des HEEREN. Eer dat Hij onder ons kwam wonen is Hij vele malen gezien. En toen Hij nog geen waarachtig mens was, kwam Hij vaak als een Man - júist als een Man riep Hij uit: Zie, Ik kom! Zo gewillig als Hij was, zo zéker was Zijn komst. Zijn dag zou gezien worden (Joh. 8:56). 'Zie een Man, Wiens Naam is SPRUI-TE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal des HEEREN tempel bouwen' (Zach. 6:12).

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [46]

Alleen God werkt, door Zijn Geest

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit de DL hoofdstuk 3 / 4, 11: 'Voorts wanneer God dit Zijn welbehagen in de uitverkorenen uitvoert, en de ware bekering in hen werkt, zo is het dat Hij niet alleen het Evangelie hun uiterlijk doet prediken, en hun verstand krachtiglijk door de Heilige Geest verlicht, opdat zij recht zouden verstaan en onderscheiden die dingen, die des Geestes Gods zijn; maar Hij dringt ook in tot de binnenste delen des mensen met de krachtige werking van denzelven wederbarende Geest; Hij opent... vermurwt... besnijdt... stort in... maakt de wil levend... goed... gehoorzaam... beweegt en sterkt...'

We hoorden van het middel van de verkondiging (8). Aan de hand van de gelijkenis van de zaaier worden de drie oorzaken van de vruchteloosheid aangeduid (9), waarbij duidelijk gesteld wordt dat de oorzaak van deze vruchteloosheid niet ligt in God, Die welmenend roept.

Dan komt de oorzaak van bekeerd worden: Gods eeuwige verkiezing, Zijn krachtige roeping, Zijn gave van geloof en bekering (10). Op dit wezenlijk punt aangekomen luistert het heel nauw om goed te lezen, want hier dreigen de ont-

sparingen: hoe kom ik tot bekering; hoe kom ik tot Christus? Geen belijdenisgeschrift is hierover zo duidelijk en uitvoerig. Hier klopt het hart van de *beleving* van de vrije genade Gods. Dit is niet een kwestie van 'je kunt het ook anders uitleggen, de Geest kan ook anders werken', nee zó alleen werkt God door Zijn Geest. Al het andere is mensenwerk en zelfbedrog!

Daarom wordt in artikel 10 niet alleen beleden **dát** het zo gaat, maar in artikel 11 duidelijk omschreven **hoe** het precies gaat. Hier klopt het hart van Dordt. Ik roep daarom iedereen op,

die de Dordtse Leerregels zegt te onderschrijven, zich door deze kernartikelen 10-13 werkelijk te laten gezeggen. Opdat we in geloofsbeléving elkaar hierin geestelijk zullen (blijven) erkennen en vasthouden. En niet met allerlei mitsen en maaren op dit centrale punt een eigen(willige) weg gaan, inhoudelijk buiten onze gereformeerde belijdenis om. Dit is de geloofstaal van Dordt. Zó werkt God en beslist niet anders!

Lees het maar na: hoe gaat dit nu, wanneer de Heere werkt? Dan blijkt het - gelukkig - alleen maar Góds werk te zijn, door Zijn Heilige Geest. Al de genoemde werkwoorden slaan op God, door Zijn wederbarende Geest. En wat doet de mens? Die blijkt er helemaal buiten te vallen. Als je goed leest, blijkt de mens alleen maar tégen te werken. Want zijn wil moet heel intensief bearbeid worden; die wordt stap voor stap ingewonnen. Om allerlei misverstanden en een andere uitleg te voorkomen, wordt in de artikelen 12 en 13 hierop nog eens teruggekomen, verdiept en nader omschreven. Want **dit** eenzijdige Godswerk moet ieder duidelijk zijn! Dit noemen we wedergeboorte, vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking uit de doden, levendmaking (12), waarvan de Schrift vol is, die God zonder ons, in ons werkt. Dit is wedergeboorte in engere en ruimere zin, *beide*. Want daar dreigt ook weer een mogelijke uitvlucht, om het aan de méns toe te schrijven: levendmaking kan toch niet anders dan in engere zin uitgelegd worden en vernieuwing in ruimere zin? Gewoon eerlijk lezen wat er staat: het prille begin van de geloofsplanting en de verdere weg daarna van de geloofs-oefening, is uitsluitend het werk van God, door Zijn Geest. 'Gij Geest, kom aan en blaas in deze gedoden, opdat ze levend worden...'

v. A.

'Mijn kennis is als de schemering'

Een visser van mensen is een volgeling van Christus, stelt Thomas Boston. Dat veronderstelt allereerst: leven in de ziel, want een dode kan Christus niet volgen. Er moet geestelijk leven zijn, 'en anders is hij niets'.

Op deze preekstoel in Ettrick rijpte Bostons boek "De viervoudige staat van de mens".

J. van 't Hul,
Lieren

In zijn alleenspraak over de kunst van het mensen vangen gaat Boston ernstig bij zichzelf te rade. Is er geestelijk leven in zijn ziel, ligt er genade in zijn hart? 'Ik sta daarover zelf wel in twijfel, vanwege de heersende verdorvenheid'.

Als hij de blik naar binnen slaat, concludeert hij toch: 'Eens was ik blind, maar nu zie ik. Ik geloof dat ik de Geest heb, dus is er leven. Eens was er duisternis, maar nu is er licht, al is het flauw'. Dat licht laat hem zijn zonden zien, zijn onvolmaaktheden en zijn tekortkomingen. 'Wat een klein stukje ken ik van U, o God! Mijn kennis is als de schemering'.

De flauwe schemering in zijn hart laat hem toch Christus zien: 'dierbaar, gans begeerlijk, de banier dragend boven tienduizend, te verkiezen boven de gehele wereld, om Wie ik, als mijn hart me niet bedriegt (Gij Heere weet het) gaarne zou verliezen wat ik op aarde het hoogste acht. (...) Het toont mij hoe nodig ik Hem heb, zodat ik ervan overtuigd raak dat er niets of niemand is die mij helpen kan dan Christus. Als ik gedaan heb wat ik kan, ben ik nog maar een onnutte dienstknecht'.

Tegenwoordig of afwezig

Te midden van zijn zelfonderzoek grijpt Boston moed. Hij heeft dan wel een boos en ongelovig hart, de kennis van Christus doet hem toch op Hem betrouwen. Zijn genade is hem genoeg, daarom wil hij in al zijn beproevingen het hart tot Hem opheffen. Bidden kan hij niet, dat is waar, maar de Geest komt zijn zwakheden te

hulp. Hij kent Gods tegenwoordigheid, schrijft hij, 'maar soms ervaar ik ook Zijn afwezigheid'. En dat laatste is voor zijn ziel zo bitter als de dood, want zijn ziel heeft Hem zo boven alles lief. 'Heere, giet olie op dit vuur'.

Op de bodem van zijn hart vindt Boston 'het vuur van de ijver voor God'. Daarom begeert hij tegen de zonde te waarschuwen, het Evangelie te prediken om zodoende mensen te vangen en zielen te gewinnen voor Christus. Hij begeert anderen te behouden, ook al zou hij er zelf bij omkomen, schrijft hij.

In het volgen van Christus is hij nog maar een kind, vindt Boston, 'een kind dat niet lopen kan, tenzij het geleid wordt; als een vreemdeling in een woeste plaats, die de rechte koers zonder gids niet houden kan'.

Struik en cederboom

Welk mens kan mensen vangen? 'Wie is tot deze dingen bekwaam?' Niemand is bekwaam, zelfs de grootsten in het Koninkrijk der hemelen schieten hier te kort. En zelf is hij nog maar een struikje onder zulke hoge cederbomen. Als God hem in het ambtelijk leven zou verlaten, zou hij niets vermogen. Boston schrijft aan zichzelf: 'Hoe u dan trekt en roeit, het zal u niet baten, noch in uw studie, noch in het houden van preken. (...) Overweeg tenslotte eens dat, al had u de gaven van een engel, u niettemin geen ziel tot Christus kunt bekeren, tenzij Christus met u is in het verrichten van deze arbeid'.

Zo gaat Bostons ziel zoeken de dingen die Boven zijn, want hier beneden is het niet. Hij beveelt zijn ziel alle eigen wijsheid af te leggen, 'want de wijsheid der wereld is dwaasheid bij God'. Boston haast zich de wijsheid te zoeken die Boven is. Wat hij nodig heeft is: verstand met Goddelijk licht bestraald. Hij spreekt tot zichzelf: 'Zoek de woorden van de levende God te preken en niet die van uzelf'.

Waar de kudde weidt

De maatstaf ligt alleen bij God, niet bij mensen, zo houdt Boston zijn eigen ziel voor. 'Laat daarom, o mijn ziel, het gezag van een mens u er niet in het minst toe brengen om de weg te verlaten. Als Christus Zelf u niet zou zeggen, o mijn ziel, waar Hij weidt, dan zou het u vergund zijn om u te bedekken bij de kudden van Zijn metgezellen. Hoed u er echter voor om 's Heeren dienaren in Zijn eigen plaats te stellen: volg Hem na'.

(wordt vervolgd)

Lessen van Ezra en Nehemia [1]

‘Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd’

Romeinen 14:5

De vaccinatiegraad in Nederland moet omhoog. Vorige maand stuurde staatssecretaris Blokhuis (ChristenUnie) daarvoor een actieplan naar de Tweede Kamer. Hij wil meer voorlichting over het vaccinatieprogramma en meer overleg tussen artsen en ouders. Opnieuw vraagt het thema ‘vaccinatie’ de aandacht. In twee afleveringen plaatsen we daarom het artikel dat ds. A. Vergunst op 15 juni 1978 schreef in ons blad.

v. A.

ds. A. Vergunst
(1926-1981)

Er zijn in de gemeente gods soms zaken waarover verschillend geoordeeld wordt. Zo ook in de gemeente waaraan Paulus de brief aan de Romeinen schrijft. Er is verschil van gedachten over het eten van sommige spijzen, en dat in verband met de ceremoniële wetgeving. Ook ten aanzien van het onderhouden van bepaalde dagen lopen de opvattingen uiteen. De apostel spreekt er echter geen oordeel over uit. Hij laat deze zaak voor ieders ‘gemoed’. Hierin moeten wij elkander dus niet beoordelen, noch minder veroordelen. Laten we dit gedeelte eens lezen: ‘De een gelooft wel dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden. Die daar eet, verachte hem niet die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet die daar eet; want God heeft hem aangenomen’(vers 2 en 3). ‘De een acht wel den enen dag boven den anderen dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd’ (vers 5).

Onderwijs bij vaccinatie

Hoe onderwijzend is dit Schriftgedeelte ook ten aanzien van de zaak van de vaccinaties. Deze zaak blijft telkens onze aandacht vragen. Vooral wanneer hier en daar

van tijd tot tijd zich polio-gevallen voordoen, die dan heel bijzondere aandacht trekken. Een geweldige campagne wordt dan gevoerd om hen, die hun kinderen niet hebben laten inenten, daartoe alsnog te bewegen. Veelal gaat dat vandaag de dag gepaard met een hetze van de pers en andere communicatiemedia. Hoe grof men zich dan durft uitleven tegen hen, die bezwaren hebben tegen inenting, is vaak onvoorstelbaar. Een ‘fabrikant’ van rolstoelen meldt zich bij een schoolhoofd in de besmette omgeving om met hem tot ‘zaken’ te komen. Zo’n macabere grap is tekenend voor de sfeer waarin onze mensen dan moeten leven. Mensen, die het nooit moeilijk hebben met het plegen van abortus (een kwaad dat tot ‘lopende band-werk’ geworden is), blijken nu de krachtigste verdedigers van bedreigd leven. Juist in de sfeer van de hetze is het dan zo moeilijk om een evenwichtig oordeel te vormen over de juiste houding, die men onder zulke omstandigheden moet innemen.

We weten - uit kracht van de vorming die we in onze kringen van ouds gekregen hebben - dat er grote weerstand tegen vaccinaties bestaat. Terecht, naar ik meen. Er wordt zo vaak gesproken en geschre-

ven alsof wij het leven in eigen hand nemen kunnen. De eenvoudige vromen hebben zich vanouds gestoten aan een redenering, waarin nog nauwelijks plaats voor Gods handelen gelaten werd. Daarbij kwam dat de pokkenvaccinatie ook vele nare gevolgen hebben kan. Juist ook om het laatste is er steeds sterk verzet geweest tegen vaccinatiedwang.

Persoonlijke beslissing

Vooral de SGP heeft de strijd tegen vaccinatiedwang tot een politieke gemaakt, ook om de gevolgen die een en ander had. Deze strijd is met een gunstige uitslag bekroond, want de dwang is afgeschaft. Het zich wel of niet laten vaccineren of immuniseren is een zaak van persoonlijke beslissing geworden. En die is niet altijd eenvoudig. Laten we dat niet vergeten. Bij velen ontbreekt het inzicht in wat er gebeurt. Er zijn toedieningen van sera, verkregen uit dieren, die een weerstand tegen sommige ziekten geven. Er zijn besmettingen met verzwakte virussen, die een ziektekiem in een gezond lichaam brengen, met het doel het lichaam zelf de gewenste weerstand te doen ontwikkelen. Dat verschilt dus nogal.

We kunnen niet ontkennen dat sommige ziekten, die voorheen tot een gesel van de mensheid waren, niet meer op zo’n uitgebreide schaal voorkomen. Dat zijn niet te loochenen feiten. Toch geeft dat velen de vrijmoedigheid niet om tot vaccinatie over te gaan, terwijl anderen hun aanvankelijke bezwaren zien wegvallen.

Is dit nu niet een zaak waarin het aankomt op het ‘in eigen gemoed ten volle verzekerd’ zijn? Ik meen van wel. Wanneer ik dit zo stel, is dit niet los te zien van mijn persoonlijke levensonderervinding in een zo tere aangelegenheid als deze. Wat polio betekent in een gezin, weten we uit ondervinding. Ook welke zorg en kommer dan het hart bezetten kan, wanneer we denken aan onze kinderen. We mogen niet zorgeloos zijn en toch ook de Heere niet voorbijgaan.

En dan weten we dat juist de Heere rust en onderwerping geven kan in de wetenschap dat ons leven in Gods hand is. Het is beter in Zijn handen te vallen, dan in de handen van mensen. Dat kan in zware nood een veilige schuilplaats zijn. We weten dat uit de praktijk van het leven. De Heere heeft behoed. En gewis, dat zijn de slechtste tijden niet. Dat wil niet zeggen dat er geen nieuwe strijd kan volgen.

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Burger van twee werelden", Henk en Samuel Otte; uitg. De Banier, Apeldoorn; 256 blz.; € 35,-. De Engelse versie van het boek is uitgegeven door Fw: Books; € 37,50.

Burger van twee werelden

Een tijdje heb ik moeten nadenken om het nieuwste boek "Burger van twee werelden", over ds. G.H. Kersten, te typeren. Het brengt de reis van ds. Kersten naar de Verenigde Staten, gehouden in 1939, in herinnering. Zijn achterkleinzons Henk en Samuel Otte maakten dezelfde reis, bezochten en fotografeerden dezelfde dorpen, kerken, scholen en boerderijen. Ook zetten ze nazaten op de foto van personen die ds. Kersten destijds ontvingen. Daarnaast staat er een aantal oude foto's van de bewuste reis in het boek, samen met een stukje van het reisverslag en een meditatie van ds. W.C. Lamain over emigreren. Een inleiding van J. Mastebroek en een slothoofdstuk van historicus G. Harinck maken het boek compleet.

Uiteindelijk kwam ik op de aanduiding 'een apart boek'. Eerlijk gezegd heb ik namelijk het onderlinge verband tussen alle elementen in het boek niet zo goed kunnen ontdekken. Wat zeggen de foto's van gezinnen uit het heden precies over een reis van bijna tachtig jaar eerder? Hebben de nazaten het boek gemaakt om hun eigen voorgeschiedenis te verwerken? Of is het een stukje hedendaagse kunst, dat mede gefinancierd is, zo leert

de laatste bladzijde, door het Fonds bijzondere journalistieke projecten. Maar, ook uit journalistiek oogpunt had het me juist geïnteresseerd of er nog mensen zijn die hun (groot)ouders hebben horen vertellen over ds. Kersten. Zo zou je kunnen opsporen welke boodschap hij heeft nagelaten in de Verenigde Staten. Wat gaf hij de gemeenten daar mee? De predikant ging immers met een bewust doel naar de overkant van de oceaan. Juist zulke vragen blijven onbeantwoord. Dat geeft het boek iets onbevredigends. Het is naar mijn gevoel onaf, terwijl er ook overbodige foto's en informatie in staan. De begrippenlijst is op zichzelf handig, maar daar staan weer onnauwkeurigheden in.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

"Wat zegt de Schrift? Antwoorden in bijbels perspectief", ds. B. Labee; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 112 pag., € 14,90.

Wat zegt de Schrift? Antwoorden in bijbels perspectief

Elke week leest u op de achterpagina van ons kerkelijk blad een bijdrage van mijn geliefde broeder ds. B. Labee. In ongeveer 700 woorden beantwoordt hij de vele vragen die hem voortdurend vanuit de lezerskring gesteld worden. We zijn met deze rubriek begonnen om het contact tussen redactie en lezers te bevorderen. Dit contact vinden we heel wezenlijk: wat leeft er onder onze mensen? Bij het nadenken over een (nieuwe) rubriek of een (andere) serie doen we ook ons nut hiermee.

Wekelijks verzorgt ds. Labee deze gezichtsbepalende serie. Toen we hiermee begonnen, wisten we niet dat deze een zo gewaardeerde plaats in ons blad zou gaan innemen. Te midden van zijn vele werkzaamheden vindt hij gelukkig gelegenheid om de beantwoording van de zeer diverse vragen te verzorgen.

De Heere heeft mijn broeder de gave geschonken om binnen zeer beperkte ruimte op een wijze te reageren, die u bekend kan zijn: principieel, zakelijk, gefundeerd en zorgvuldig. Dat vinden de uitgeverij Gebr. Koster uit Barneveld blijkbaar ook. Daarom hebben ze onder de titel "Wat zegt de Schrift? Antwoorden in bijbels perspectief" een fraaie uitgave op de markt gebracht, waarin 52 wekelijkse bijdragen zijn gebundeld. Over totaal verschillende onderwerpen, elk op twee pagina's, creatief vormgegeven in een vierkante editie.

Dit 'geschenkenboek' is samengesteld uit de achterliggende drie jaargangen. Dus een derde van de 150 artikelen. Er wordt bij de vragenbeantwoording nadrukkelijk rekening gehouden met onze

jongeren. U merkt wel dat het uitgangspunt is om zo dicht mogelijk bij de Heilige Schrift en de gereformeerde belijdenis te blijven. Vandaar ook de passende titel: "Wat zegt de Schrift?" Regelmatig wordt gelukkig verwezen naar de kanttekeningen bij de Statenvertaling, de nagelaten werken van de reformatoren en oudvaders. Ik ben blij met deze uitgave. Want de bijdragen zijn het beslist waard om gelezen, nagelezen en herlezen te worden. Stel het vooral in deze weken onze jonge generatie als een geschenk ter hand; stimuleer elke week een stukje te lezen. Want we moeten meer/weer leren lezen! Zo iets te lezen, is vormend. Beter nog, zoals het "Woord vooraf" afsluit: de Heere gebiede Zijn zegen over deze bijdrage en geve dat de grootste levensvraag 'wat moet ik doen, opdat ik zalig worde' het hart van jongeren en ouderen zou bezetten. Opdat we van God geleerd en door Hem bekeerd zouden worden.

v.A.

Zondag

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

De eerste dag van de nieuwe week. Vertrekpunt voor de dagen die volgen. Voor jou hopelijk ook de fijnste dag van de week. Juist omdat je op deze dag bezig kunt zijn met Gods Woord en Gods dienst.

Of... kan de dag niet snel genoeg voorbij zijn? Omdat je op deze dag niet de dingen kan en mag doen die je normaal gesproken doordeweeks wel doet?

Weet je wat zo wijs is van de Heere? Om jou in ieder geval deze ene dag te geven om je juist niet druk te hoeven maken over van alles en nog wat. Geen bijbaantje, geen schoolwerk. Rustdag! Letterlijk dus. Afstand nemen van alles waar onze dagen zich mee vullen.

Maar er is uiteraard meer. Dat wordt prachtig verwoord in antwoord 103 van de Heidelbergse Catechismus. Lees het samen met je ouders maar eens door. Dan weet je ook gelijk waarom sommige zaken op zondag niet gedaan kunnen worden. In het antwoord worden verschillende belangrijke zaken genoemd. Op zondag ga je naar de kerk om Gods Woord te horen. Om te luisteren naar de dominee die de stem van God mag zijn en in naam van de Heere je oproept tot bekering en geloof. Je oproept om de zondige wegen te verlaten.

Tijdens de zondagse dienst wordt er gebeden. Je zorgen, je verdriet, je vragen, je vreugde mogen bij de Heere in het gebed worden neergelegd. Bid je mee? De sacramenten worden bediend. Wat een rijk onderwijs ligt er in de Heilige Doop en

het Heilig Avondmaal. En tenslotte wordt er gecollecteerd. Geef ook eens van je zelf verdiende geld. Het gaat niet om de hoeveelheid, maar of je het met liefde en van harte geeft.

Ik wens je toe dat je in het bijzonder op de zondagen iets ervaart van het goede van de dienst van God. De vreugde die de dichter van Psalm 116 onder woorden brengt: 'Ik zal met vreugd in 't huis des HEEREN gaan'.

vervolgverhaal

49

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

'Dagen, weken, maanden gingen voorbij, maar niemand had onze kleine jongen gezien. Nergens was hij te vinden.'

Nog steeds vertelt Lesina aan Palko zijn geheim. 'Al ons vragen, al ons zoeken was tevergeefs. De spanning werd te groot voor mijn vrouw. Ze werd ziek in haar hoofd. Vreselijk was het, Palko, om haar zo te zien. Soms was ze heel goed, maar dan ineens sloeg ze een sjaal om en rende ze het huis uit, de berg op om Mischko te zoeken.

Ik was weer aan het werk en dus niet altijd thuis als ze zo'n aanval kreeg. Dan ging ik haar zoeken en vond haar altijd op de berghelling, roepend om haar kind. Ik bleef dan bij haar totdat ze zich - totaal uitgeput - weer naar huis liet leiden. Het

ledikantje mocht niet weg al die jaren en vaak vond ik haar stil starend bij dat bedje. Nooit, nooit zal ik meer een druppel van die vervloekte drank aanraken. Voor mij is geen vergeving, Palko!

'Dat moet u niet zegen, oom Martin. Zullen we vragen of de Heere Mischko terugbrengt en of Hij ook uw zonden wil vergeven? Ik zal Hem bidden of Hij uw vrouw wil genezen. Ik weet zeker dat Hij dat kan en ook dat Hij het wil!'

Lesina schudt zijn hoofd en op een bijna gewone toon zegt hij: 'We spreken er niet

meer over, Palko. Wat moet ik eigenlijk voor je meebrengen als ik over een week of drie terugkom?'

Zonder nadenken zegt de jongen: 'Een schrijfschrift met voorbeelden, een pen en een potje inkt.'

'Komt in orde', antwoordt Lesina. 'Je grootvader heeft geld meegegeven voor een nieuw pak, van mij krijg je er een paar schoenen bij.'

Palko is in de wolken. Maar dan betreft z'n gezicht. 'Ik kost grootvader een heleboel', zegt hij wat bezwaard. 'Ik hoop dat ik hem alles gauw terug kan betalen!'

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Aalburg,
ds. C. Hogchem te Genemuiden.

Beroepen:

Te Aalst,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS),
ds. H.A. van Zetten te Benthuisen;
Te Houten, ds. H. Brons te Vlaardingen;
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. W.A. Zondag te Woerden;
Te Kruijningen en Stolwijk,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Te Markham (Ontario, Canada) en Sioux Falls
(South Dakota, VS),
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
Te Naaldwijk, ds. G.J.N. Moens te Lisse;
Te Nijkerk,
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp;
Te Ooltgensplaat,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. J.J. Tanis te Boskoop;
Te Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines, Canada.

Bedankt:

Voor Barendrecht,
ds. H.A. van Zetten te Benthuisen;
Voor Carterton (Nieuw-Zeeland),
ds. A.A. Brugge te Lethbridge, Canada;
Voor Middelharnis,
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp;
Voor Poederoijen,
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;
Voor Rijssen-West,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

HERDENKINGSDIENST 100 JAAR GEMEENTE ZWIJNDRECHT

Onze gemeente heeft in een herdenkingsdienst op 28 november herdacht dat de kerkelijke gemeente 100 jaar bestaat. In deze dienst ging ds. H.E.P. Fortuijn voor. Hij nam als uitgangspunt voor de preek 1 Samuël 7:12. 'Samuël nu nam een steen en stelde dien tussen Mizpa en tussen Sen, en hij noemde diens naam Eben-Haëzer; en hij zeide: Tot hiertoe heeft ons de HEERE geholpen'. Het thema van de preek luidde: "Eben-Haëzer". Het thema werd verder uitgewerkt in twee punten. Eben-Haëzer spreekt over het verleden (1) en over het heden (2).

De door Samuël geplaatste steen spreekt van Gods wegen en Gods daden. Kijken we 100 jaar terug dan is er pijn, verdriet en schuld. Laten we ons bij het Woord houden. Telkens wanneer uw kinderen vragen naar de betekenis van de naam van onze kerk "Eben-Haëzer" moet u het vertellen. Eben-Haëzer is een gedenksteen. Het volk van Israël heeft geklaagd, omdat het werd onderdrukt door de Filistijnen. Samuël heeft hen de oorzaak van de ellende aangewezen, maar ook gewezen op de weg ter verlossing. Richt uw hart op de Heere en doet de vreemde goden uit uw midden weg. Het volk luistert naar Samuël en dan volgt het grootste wonder, de HEERE heeft naar het volk omgezien. Het volk wordt dan bijeenvergaderd te Mizpa. De Filistijnen horen dit en komen eraan. Samuël mag dan van het volk niet zwijgen en moet tot de HEERE onze God roepen. Samuël neemt dan een melklam, een gering offer, en offert dit als brandoffer. En tijdens dit offer komt de HEERE en verschrikt de Filistijnen met een grote donder, zodat zij verslagen worden voor de ogen van Israël.

Als wij onze eigen goden nalopen, zullen we verdrukking krijgen. De Heere komt nog steeds met Zijn Woord tot ons, al 100 jaar. Elke week klinkt Zijn oproep, bekeer je toch en smeeke of Hij Koning wil worden van je hart. Gaan we de Heere aanroepen, dan is daar ook onmiddellijk de vorst der duisternis om een aanval voor te bereiden. Er is een Offer nodig. Een melklam, een gering offer. De Baäl en de Astaroths vroegen veel meer. Wat verachtelijk is voor de mensen, is voor de Heere genoeg. God dienen is een liefdedienst.

Wat betekent die steen voor mij? Het is een teken van Gods trouw. Tot hiertoe heeft Hij, de Verbondsgod, de HEERE, ons geholpen. De steen is als een spiegel. Als je erin kijkt, word je herinnerd aan Gods barmhartigheid, aan Zijn genade. De steen geeft ons ook voortdurend onderwijs. Buigen, bidden en met berouw tot de Heere naderen in de weg van het Offer. De HEERE draagt zorg voor Zijn eigen volk.

Je kunt er ook een vraagteken achter plaatsen, heeft de HEERE ons echt geholpen? Het dwingt ons steeds tot bezinning. Een liefdevolle waarschuwing, wat heb ik gedaan? Heb ik de Heere gediend? Strijdt de Heere voor of tegen u? Het vermaant ons liefdevol om geen andere goden te dienen.

Na de kerkdienst heeft de nestor van de kerkenraad, ouderling N.J. Teerds het eerste exemplaar van het door C.R. van Berg geschreven gedenkboek "Eben-Haëzer, 'd oude dagen overdacht" overhandigd aan de nestor van de diaconie, diaken Van den Berg. Alle leden en belangstellenden ontvingen na afloop van de dienst een boek.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Zwijndrecht

LANDELIJKE DIAKENDAG TE GELDERMALSEN

Het diakenambt: een onderschatte roeping? Wat houdt het diakenambt in? Welke taken horen er bij de diaconie en hoe neem je besluiten over zorg aan gemeenteleden en het ondersteunen van diaconale projecten? Om over deze en andere vragen na te denken, organiseren de deputaatschappen DMZ en

BN op D.V. vrijdag 18 januari 2019 een landelijke diakendag van de Gereformeerde Gemeenten in de Bethelkerk te Geldermalsen. Aanvang 16.00 uur, einde 22.00 uur. Zowel de hoofdlezing als de workshops zijn gericht op de dagelijkse praktijk van de diaken. Daarbij is er ruimte voor het bespreken van vragen met diakenen en andere ambtsdragers, het uitwisselen van adviezen en het leren van er-

varingen vanuit binnen- en buitenland. Speciaal voor deze bijzondere bijeenkomst heeft Bijzondere Noden predikant Samir Yacco uit Damascus uitgenodigd om te spreken over de roeping tot diaconaat in oorlogstijd. Meer informatie over de workshops en het inschrijven vindt u op www.bijzonderenoden.nl/diakendag. De workshops lopen al snel vol, dus wees er op tijd bij!

Berichten

ISRAËLDAG TE GELDERMALSEN

De jaarlijkse Israëldag wordt gehouden op vrijdag 28 december in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Tricht-Geldermalsen van 10.00-15.15 uur (inloop 9.15 uur). Tijdens het morgenprogramma wordt een interview gehouden met ouderling Hilton ben Shimon en diaken Ary ben Dayan uit Nazareth. Ook zal ds. W. Silfhout een update geven over de studie van M.L. Dekker en de gemeente in Nazareth-III. Er is een kinderprogramma voor kinderen van groep 3 t/m 8 in de zalen van de kerk.

Tijdens de lunchpauze (12.15-13.30 uur) is er gratis koffie, thee en soep. Ook zijn er broodjes te koop. Verder is er verkoop van (Israël) kaarten, boeken en Israëlproducten. Na de pauze is er een bijdrage van ds. D. de Wit en ds. I.L. Zöld over ontwikkelingen in Budapest en een verhaal voor de jeugd. Voor meer (praktische) info zie www.israeldag.nl

ZANGAVONDEN

Beekbergen

Kerstzangavond (met samenzang) op vrijdag 21 december, aanvang 19.30 uur, in de Dorpskerk te Beekbergen, m.m.v. jongerenkoor Yehuda uit Beekbergen, Tjaco van der Weerd, piano/orgel. en enkele instrumentalisten. Ds. A. Schreuder hoopt een meditatie te verzorgen. Collecte t.b.v. Stichting Stéphanos.

Berkenwoude

Kerstzangavond op zaterdag 22 december, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Berkenwoude, m.m.v. kinderkoor De jonge lofstem, gemengd koor Met hart en stem en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. kerkbouw.

Den Haag

Kerstzangavond op zaterdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de Bethaniëkerk, Oude

Boomgaardstraat 43 in Den Haag, m.m.v. de zangvereniging Eben-Haëzer van de Gereformeerde Gemeente Den Haag-Scheveningen in samenwerking met de zangvereniging Asaf uit Moerkapelle, en organist/pianist Zier Verheij.

Geldermalsen

Kerstzangavond op donderdag 20 december, aanvang 19.30 uur, m.m.v. de koren van de Gereformeerde Gemeente te Geldermalsen, in de Bethelkerk van die gemeente. Leiding: ds. P. Mulder. Collecte t.b.v. deputaatschap Bijzondere Noden (voor chr. onderwijs in Nigeria).

Goes

Kerstzangavond op zaterdag 22 december, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk in Goes, m.m.v. jeugdkoor Jong Asaf, mannenkoor De Lofzang en gemengd koor Asaf.

Gorinchem

Kerstzangavond op woensdag 26 december, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk te Gorinchem, m.m.v. jongerenkoor Loïs, verschillende instrumentalisten en strijkkwartet. Meer informatie: www.peterwildeman.nl

's-Gravenzande

Kerstzangavond op vrijdag 14 december, aanvang 19.30 uur, in de Westkerk te 's-Gravenzande. Meditatie door ds. G.J. van Aalst. Zang door gemengd koor Soli Deo Gloria en kinderkoor, daarnaast samenzang. Muzikale omlijsting door muziekgroep Tehilim; bijdrage van de jeugdverenigingen. Collecte voor deputaatschap Bijzondere Noden.

Kapelle

Kerstzangavond, i.s.m. de Zeeuwse afdelingen van Helpende Handen, op woensdag 19 december, aanvang 19.30 uur, in de Petrakerk

te Kapelle, m.m.v. samengesteld mannenkoor Zeeland en Sebanja-koor. Ook is er samenzang, die begeleid wordt door Martin Weststrate en Gerard de Koning. Opening en sluiting door C. van den Bovenkamp. Collecte voor de Zeeuwse afdelingen van Helpende Handen.

Krimpen aan den IJssel

Kerstzangavond op vrijdag 21 december, aanvang 19.30 uur, in de Seba-kerk te Krimpen a/d IJssel, m.m.v. het Seba-gemengd koor, het Seba-meisjeskoor en het Seba-kinderkoor uit Krimpen a/d IJssel. Leiding: ds. C. van Ruitenburg. Collecte t.b.v. deputaatschap Bijzondere Noden.

Leeuwarden

Kerstzangavond op vrijdag 21 december, aanvang 20.00 uur, in de Grote Kerk te Leeuwarden, Bredeplaats 4, m.m.v. het Noordermannenkoor uit Rijssen, organist Harm Hoeve en een muzikaal trio. Meditatie door evangelist S. de Visser. Collecte voor evangelisatiepost Achter de Hoven.

Rotterdam

Kerstzangavond op zaterdag 22 december, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente in Rotterdam-Alexanderpolder, m.m.v. gemengd koor Laus Deo, orgel Roeland de Reuver, Dirkslands mannenkoor en orgel Jan Hoek. Collecte voor stichting Ontmoeting.

Rijssen

Kerstzangavond op woensdag 26 december, aanvang 19.00 uur, in de Noorderkerk te Rijssen, m.m.v. Jongerenkoor Sjaloom, Noordermannenkoor en organisten Gerard Harbers en Jorrit Woudt. Opening en sluiting door ouderling D. Visser. Collecte ter bestrijding van onkosten.

Tilburg

Kerstzangavond op vrijdag 21 december, aanvang 19.30 uur, in de St. Jozefkerk te Tilburg, m.m.v. Ridderkerks mannenkoor en jeugdkoor Laus Deo uit Amersfoort. Leiding: evangelist H.J. van den Boogaart. Collecte t.b.v. evangelisatiepost te Tilburg. Parkeergelegenheid achter de kerk in de Tivoligarage.

Vlaardingen

Kerstzangavond met samenzang op zaterdag 22 december, aanvang 19.15 uur, in de Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente te Vlaardingen. M.m.v. kinderkoor Jedidja, gemengd koor Euphonia en J. Poot en M. Westerman, orgel en piano.

Werkendam

Kerstzangavond op zaterdag 22 december, aanvang 19.30, uur in de Bethelkerk te Werkendam, m.m.v. van jeugdkoor Asaf, jongerenkoor Cantilena en organist Anton de Raad. Opening, meditatie en sluiting door ds. H.J. Agteresch, Collecte voor deputaatschap Bijbelverspreiding.

Kerkdiensten

ZONDAG 16 DECEMBER 2018

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. A. Verschuure en 16.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. C. Sonneveld; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.30 uur ds. J. Driessen; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Den Helder 16.30 uur ds. G.J.N. Moens; Deventer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds.

R. Kattenberg; Dordrecht 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur ds. G.J. Baan; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Haamstede 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 16.00 uur ds. P. Mulder; Hoofddorp 18.00 uur ds. M.H. Schot; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Hoogvliet 18.00 uur ds. M. Joosse; Houten 10.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. M. Karens; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 18.00 uur ds. S. Maljaars; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 uur ds. B. Labee en 16.00 uur stud. P.C. Vlot; Leiderdorp 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lelystad 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Marknesse 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Meeuwen 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelharnis 9.30 uur ds. C. Harinck; Mijdrecht 19.00 uur ds. A. Schreuder; Moerkapelle 9.30 uur ds. H. Paul; Nieuw-Beijerland 16.00 uur ds. B. Labee; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. Schipper en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. C. Harinck;

Nijkerk 9.30 en 14.30 uur ds. A. Schreuder; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.30 uur ds. B. Labee; Oosterend 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Poederroijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 16.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 15.30 uur ds. M. Joosse; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. J. Schipper; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Sint Philipsland 14.30 uur ds. M. Blok; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. W. Harinck; Spijkenisse 19.00 uur ds. H. Brons; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur stud. P.C. Vlot; Terneuzen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. S.W. Janse; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; Utrecht 13.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westzaan 15.30 uur ds. M.H. Schot; Wierden 15.00 uur ds. G. Pater; Woerden 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en

**GOD IS GEWILLIGER OM
UW ZIEL TE BEHOUDEN
DAN DAT U GEWILLIG
BENT OM U TE LATEN
BEHOUDEN.**

JOHN BUNYAN

18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk
9.30 uur en 18.00 uur ds. J. de Kok en 14.00
uur ds. A.J. de Waard; Yerseke 9.30 en 18.00
uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30
uur ds. J.J. van Eckeveld; Zwolle 15.00 uur ds.
J.B. Huisman;

DINSDAG 18 DECEMBER 2018

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.30 uur
(huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sprang-Capelle
19.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Uddel 19.30
uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren;

WOENSDAG 19 DECEMBER 2018

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.W.
Verweij; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman;
's-Gravenpolder 19.30 uur ds. A. Schot;
Leerdam 19.30 uur ds. J.J. van Eckeveld;
Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. A. Schreuder;
Poeteroijen 19.30 uur ds. G. Pater; Poortvliet
19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Waardenburg
19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Zeist 19.30 uur
ds. J.J. van Eckeveld;

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 16 DECEMBER 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2,
Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. H.J. van
den Boogaart; Amsterdam (Looiersgracht
70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman;
Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur
evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter
de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur)
evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst;
Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23,
Merksem) 10.00 uur ds. J.M.D. de Heer
en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg
(Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.30 uur
evang. G. Baan;

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

KLASSIEKE ORGELS...

Johannes
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSEL

Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

Advertenties

November 07, 1958 – December 2, 2018

De kerkenraad van de Netherlands Reformed Congregation van Picture Butte, Alberta, geeft met droefheid kennis dat de Heere na een zeer kort ziekbed van 3 weken, uit het midden van onze gemeente tot Zich heeft genomen

Gerrit Klok

in de leeftijd van 60 jaar.

Met liefde en getrouwheid heeft hij de gemeente van Lethbridge 5½ jaar en vervolgens de gemeente van Picture Butte 18 jaar gediend als diaken. Hij zal gemist worden in de gemeente waar hij met veel liefde en ijver gearbeid heeft.

De Heere gedenke mevrouw Helen Klok-Grisnich, haar kinderen en kleinkinderen in dit verlies en heilige deze roepstem in het midden van de familiekring en aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, J. van den Broek, preses
H. de Kok, scriba

Picture Butte, December 5, 2018

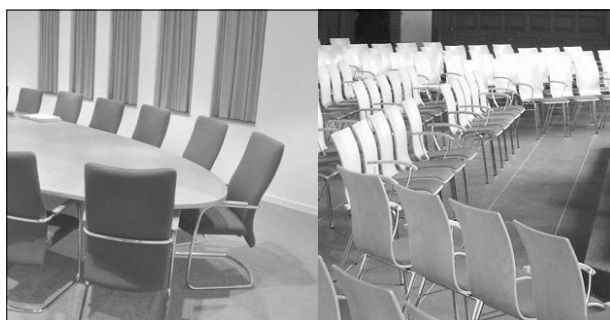
De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk geeft met ontroering kennis, dat door de Heere na een kort ziekbed is weggenomen, onze koster

H. Oversluizen

Vanaf september 2017 heeft hij zijn werkzaamheden in onze gemeente in alle getrouwheid mogen verrichten.

De HEERE ondersteune zijn vrouw, (klein)kinderen en verdere familie in dit smartelijke verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, J. van den Berg, preses
J.L. Goudswaard, scriba

Wordt er in uw kerk aan
nieuw meubilair gedacht?
Zijn er bouw- of
verbouwplannen?

HOEKMAN levert door
het hele land!

HOEKMAN
Kantoor & Project

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl

Waardevolle eindejaarsgeschenken

OP GODS LEERSCHOOL

Bijbels dagboek - Ds. E. Venema - Nu al 2e druk!

Actieprijs € 17,95
na 31-12 € 19,95

HET KONINKRIJK DER HEMELN IS GELIJK AAN...

Ds. B.J. van Boven - Schilderijen: Henk van den Brink
Gedichten: Henriët van Leeuwen - 2e druk eind 2018

Actieprijs € 17,50
na 31-12 € 22,50

AL 'T SCHEPSEL MOET HEM PRIJZEN

52 meditaties: M. Henry - Schilderijen: Henk van den Brink
gedichten: R. Hoogerwerf-Holleman - 2e druk!

Prijs € 22,50

ONZE ENIGE TROOST

Verklaring van de Heidelbergse Catechismus
Ds. G.M. de Leeuw

Prijs € 65,00

ONDERZOEKT DE SCHRIFTEN

52 Bijbelse puzzels met toelichtingen, Thirza Westerbeke

Prijs € 9,95

WONDERLIJK GELEID

52 gedichten- en verhalenbundel
R. Hoogerwerf-Holleman en R. Quist

Prijs € 22,50

Uitgeverij 'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes, Tel. 0113-221909
info@ramshoorn / www.ramshoorn.nl

Bestellen?

Bij uw boekhandel of info@ramshoorn.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedings-ondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411

06 43 85 85 08

info@praktijkdenuijl.nl

Gespreklocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Begravenisonderneming

Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begravenisondernemingtreur.nl
www.begravenisondernemingtreur.nl

Te huur: 6-persoons vakantiehuis tussen Aagtekerke en Domburg middenin de natuur en dichtbij het strand. Kijk voor meer info op: www.vakantiewoningkleinkwistegelt.nl

Row- gelegenheid- koorjurkjes kindergelegenhedskleding.nl
0577-401193/06-36392103

Begravenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Een paar dagen er tussenuit in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen**, geschikt voor zowel klein als groot gezelschap. Ook verhuren we **fietsen!** Tevens zijn reserveringen voor 2019 al mogelijk. Info: www.beth-etham.de of onder tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

1978

40 JAAR

2018

VOORDEELAANBIEDING VAN WINSLOW'S DAGBOEKEN

geldig tot D.V. 31-12-2018

deel 1 à € 24,95
deel 2 à € 29,95
Totaal € 54,90

Nu setprijs € 40,-

Bij aankoop van een set krijgt u:
Titus Close
deel 1 Wilde Jager à € 3,50
deel 2 Roept uit à 7,50

Geheel gratis

(zolang de voorraad strekt)

WB

Boekhandel Uitgeverij van Wijngaarden

Vliegersvelderlaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel. 0342-417 335 / 06-2230 6378

Ook verkrijgbaar in Alblasserdam: 078-6931536 en in de boekhandel

De Vluchtheuvel

Christelijke psychosociale hulpverlening

uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten

Samen aan de slag Betrokken en vertrouwd

Breed aanbod van hulp bij relatie- en persoonlijke problemen

Professionele christelijke hulp voor kinderen, jongeren en volwassenen

Gesprekslocaties bij u in de buurt

Veelal gereduceerde tarieven

www.stichtingdevluchtheuvel.nl / Tel: 0113-213098

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Mooi vakantie-appartement
in **Hoog Sauerland**.

www.huizesolagratiat.net

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**

(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)

* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk

* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63

www.andanteorgels.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Waardeburch
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u
gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Timotheos

De nood is groot!

- Honger op veel plaatsen
- Uitbreiding onderwijs
- Uitzending Thera Verdouw

**Steun ons met een
eindejaarsgift**

NL57 RABO 0161 4855 02

t.n.v. Stichting Timotheos

Werkvakantie

Jongeren opgelet!

Ga mee D.V. zomer 2019

Data in overleg

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church of Malawi.

.....
evangelisatie - onderwijs - wezenzorg - voeding - gezondheid

www.timotheos.nl - voorlichting@timotheos.nl - 06-19318847

STICHTING VRIENDEN VAN
de Matthew Henry

**"Verstaat gij ook
hetgeen gij leest?"**

U kent de Matthew Henry als eenvoudig en pastoraal getoonzet. Help mee de rijke inhoud van deze Bijbelverklaring ook voor de miljoenen christenen in Indonesië toegankelijk te maken, in hun eigen taal.

Steun het vertaalproject met uw gift!
IBAN NL68 RABO 0143 0706 30

info@vriendenvandemathewhenry.nl
www.vriendenvandemathewhenry.nl

KIEZEN IS EEN KUNST!!! Wij helpen u graag de juiste vloerkeuze te maken.

Maak een vrijblijvende afspraak:
06-19557166 of info@devloerenkoning.nl
DE VLOERENKONING service aan huis!

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Doopsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

werkmattalent.nl / vacatures

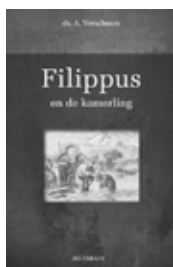
- HUISHOUDELIJK MEDEWERKER, SILOAH, BARNEVELD
- DOCENT PEDAGOGIEK, DRIESTAR EDUCATIEF, GOUDA
- WEBONTWIKKELAAR, ERDEE MEDIA GROEP, APeldoORN
- TEAMLEIDER GEHANDICAPTENZORG, DE ROZELAAR, B'VELD
- SPECIALISTISCH BEGELEIDER JEUGD, ELEOS, AMERSFOORT
- RELATIEBEHEERDER, GEVANGENENZORG, ZOETERMEER

Nieuwe uitgaven van Gebr. Koster

ds. D. de Wit
Kinderen in de Bijbel

Het heeft de Heere behaagd om in de lijn van de geslachten te werken. Daarom worden er kinderen geboren. De Heere zal er Zijn Kerk uit bouwen. Naast een uitleg wil dit boekje een praktische toepassing maken naar het gezinsleven én natuurlijk naar onze kinderen zelf.
Geb. 125 blz. | **12,90**

ds. A. Verschuure
Filippus en de kamerling

Zes preken vol geestelijk onderwijs. Zo komen er zaken aan de orde als een verborgen Zaligmaker, geloofsopleiding, geloofsversterking, geloofsblijdschap en geloofsgehoorzaamheid. Op een heldere en aansprekende wijze aan het hart gelegd.
Geb. 140 blz. | **14,50**

ds. J.W. Verweij
Uw uitnemende liefde

52 wekelijkse meditaties
De bruid spreekt in het Hooglied de wonderlijke woorden: 'Wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden.' Van deze liefde getuigen ook deze meditaties, waarbij rekening is gehouden met het kerkelijk jaar.
Geb. 187 blz. | **15,90**

ds. C.A. van Dieren
Jozef - vernederd en verhoogd

35 preken over Jozef
Er zijn veel geestelijke en praktische lessen te leren uit het leven van Jozef. Bijzonder geschikt voor persoonlijk gebruik en in de leedsdiensten.
Geb. 543 blz. | **34,90**
(vanaf 1-1-19: 39,90)

www.gebrkoster.nl

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel

Project 2018 - 4
**Ondersteuning
Lisu Bijbelschool**

Totaal nodig: € 20.000,-
Kosten 1 student
all-in per week:
€ 30,-

Illustratie: Judith Vanistendael

**Deze jongeman wil evangelist worden.
Wie steunt hem met een studiebeurs?**

Ondanks toenemende druk gaat het werk op de Bijbelscholen door. Niemand weet hoe lang. Daarom werken Chinese christenen zolang het dag is.

Uw gift online via onze website
www.bonisa.nl of op rekening:
NL29RABO 0336 554613

Bonisa

Doorgeven van het Woord!

Te huur in EDE/LUNTEREN:

voorkant van boerderij. Per 1 maart 2019.
Tel. 06-17151041

**Zoekt u een
mediator?**

Bel: 06 - 53868881

www.bvissersmediation.nl

Te **Beekbergen**, in de buurtschap Engeland op prachtige locatie aan rand van uitgestrekte bossen, **te koop:** Ruime, comfortabele woning (6 sl.k.) met aangrenzend grote garage/ huisschuur (event. kantoor). De woning is vrijstaand en verkeert in perfecte staat van onderhoud. De door borders geheel beschutte, zonnige kavel (3700 m2) heeft veel privacy. Compleet met riant terras, meerdere zithoeken, grote tuinschuur, kasje, open loods en prieel. Goede bereikbaarheid met A1 en A50. Dicht bij kerk en scholen.
Te bevragen: tel. 06-30738010

STEUN ONS! Vanuit Bijbels perspectief strijden we samen tegen armoede.

> **HULPAANETHIOPIE.NL**

WAT TE DOEN BIJ EEN STERFGEVAL?

cbj

CHRISTELIJKE BEGRAFENSONDERNEMING JANSSEN

Kijk voor onze tarieven en wilsbeschikking op onze website cbjanssen.nl.

 Apeldoorn 055 204 1003
  Nunspeet 0341 209 001
  Rijssen 0548 209 011

Schopenhauerstraat 155, 7323 LW Apeldoorn
info@cbjanssen.nl www.cbjanssen.nl

ECM dialoog

Laat uw zorg over aan de HRM-specialist!

Doet u waar u goed in bent?

Laat u professioneel ontzorgen op HRM-gebied met een toekomstgerichte blik. Wij zorgen voor de juiste persoon op de juiste plek, met groei en bloei van uw mensen. HRM-as-a-Service is de totaaloplossing als het om uw mensen gaat. Zo kunt u weer doen waar u goed in bent. Kijk op www.ecmdialoogbv.nl of bel 0525 - 66 16 97 voor meer info of een kennismakingsgesprek!

● EDUCATIE ● COACHING ● MANAGEMENT

**Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog**

Haastrecht Oudewater
 Montfoort Gouda
 0348-558000 of 06-42504158
www.phaastrecht.nl
 Psychologische Hulpverlening

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
 Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

UW EIGEN CHALET IN ZEELAND

NIJWE CHALETPLAATSEN OP CAMPING SCHOOLZICHT

EEN ÉCHTE FAMILIECAMPING VOOR JONG EN OUD OP VEELZIJDIG WALCHEREN VLAKBIJ DE NOORDZEEKUST

VOOR MEER INFORMATIE KIJK OP WWW.SCHOOLZICHT.NL OF BEL (018) 58 33 33 U BENT ALTIJD WELKOM IN AAGTEKERKE

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
 Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
 T 0186-576990
 E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
 Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
 T 0318-513597
 E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
 Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
 T 0651-622260
 E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
 Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
 T 0180-420865, F 0180-423583
 E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
 T 0348-489900
 E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
 postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
 T 078-6912899
 E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
 Familieberichten € 0,45 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
 postbus 608, 3440 AP Woerden
 T 0348-489900
 E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor:
 Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
 3340 Culp Rd. Unit 11
 Vineland Stn. ON LOR 2E0
 T 905 562 1331
 E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Plastische uitdrukkingen

Er zijn veel plastische uitdrukkingen die soms zo gemakkelijk gebruikt worden. Ik denk aan: 'we liggen allemaal op dezelfde zondaarschoop' of uitdrukkingen over het lichaam als 'deze madenzak'. Moeten we deze uitdrukkingen wel gebruiken?

Bijbelse uitdrukkingen

Er zijn vele Bijbelse uitdrukkingen die dienstbaar zijn in prediking en pastoraat. Daaronder zijn lieflijke woorden en vooral veel scherpe woorden. Wat zullen de hoorders van Amos (4:1a) gedacht hebben toen deze profeet sprak: 'Hoor dit woord, gij koeien van Basan (...)? Het woord van Johannes de Doper (Matth. 3:7b) moet de farizeeën en sadduceeën geraakt hebben: 'Gij adderengebreesels, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomstenden toorn?'

Daarnaast zijn er tal van uitdrukkingen gebruikelijk geworden die soms hun herkomst ontleen aan de Heilige Schrift, soms ook door mensen bedacht zijn. Onder meer in het gezelschapsleven zijn diverse uitdrukkingen ontstaan die voort blijven leven. Predikers hebben ook uitdrukkingen gedaan die bewaard gebleven zijn en regelmatig worden aangehaald. Met name plastische uitdrukkingen zoals de vraagsteller ze instuurde, maken vaak veel indruk op sommige hoorders. Maar terecht hebben homileten (mensen die onderwijst geven over de predikkunde) erop gewezen dat een boodschapper van God zijn kracht niet moet zoeken in verhaaltjes, anecdoten en plastische uitdrukkingen. De vraagsteller wees erop dat de uitdrukking 'we liggen allemaal op dezelfde zondaarschoop' het beeld oproept van vreselijke concentratiekampen. Graag onderstrepen

'Hoor dit woord, gij koeien van Basan...'

we de oproep die in de brief stond: 'Misschien kunnen bepaalde uitdrukkingen die zoveel associaties met gruwelijke dingen oproepen, nog eens getoetst worden aan de Bijbel. En laat ons taalgebruik zo zijn dat buitenkerkelijken en ook kinderen niet gaan denken dat er soms wel heel vreemde uitspraken bij ons gehoord worden.'

Bedenkelijke uitdrukkingen

Nu zal er altijd een grijs gebied blijven en de één uitdrukkingen wel passend vinden waar een ander toch bedenkingen bij heeft. Duidelijk willen we stellen dat de leer der Waarheid nimmer mag worden aangetast. En als de vreeze Gods er is, zal de eerbied ons drijven om Bijbels te spreken en te denken...

De benaming van het lichaam als 'deze madenzak' is inderdaad een zeer bedenkelijke. De Heilige Schrift en de kanttekening spreekt over maden en wormen. We lezen in Jes. 14:11 dit: 'Uw hovaardij is in de hel (in het graf, BL) nedergestort, met het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden en de wormen zullen u bedekken'. Ontzaglijke woorden, waarmee de ondergang van de Babyloniërs wordt voorgezegd. De maden en wormen zullen hun lichamen bedekken. Bij de bekende tekst uit Job 19:26 (En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen), lezen we kanttekening 48: 'Versta het overige zijns lichaams, waarop hij met zijn vinger gewezen heeft; alsof hij zeide: Dit ellendig vlees en deze zwakke benen, die met de huid bedekt zijn. De zin is, dat de wormen niet alleen zijn huid, maar ook zijn vlees en benen, of het gehele lichaam doorknagen zouden, doch dat daarna in de verrijzenis hetzelfde hem weder geworden zou, om daarin zijn God te zien.'

Al is daarmee de vreselijke werkelijkheid van een onbekeerde zondaar in Jesaja getekend en de heerlijke toekomst van een kind des Heeren door Job aangewezen, nergens in de Bijbel wordt het lichaam een 'madenzak' genoemd. Dan is er ook geen reden om het door God geschapen lichaam zo te noemen. De Heere geve door genade de heerlijke wetenschap in de ziel uit zondag 1 van de Heidelbergse: 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben (...)'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.